

Vic dedica una gran retrospectiva al fotògraf Manel Esclusa en quatre dels seus museus i centres d'art

La llum en la foscor

ART I ARTS

JUAN BUFILE

El *llegat de la llum* és el títol general d'una gran mostra dedicada a Manel Esclusa que presenten simultàniament quatre museus i centres d'art de Vic, ciutat on va néixer el fotògraf el 1952. És una de les millors exposicions de la temporada. La retrospectiva té caràcter antològic i permet recórrer la seva trajectòria fins a les seves últimes sèries, abans inèdites, entre elles *Lluna d'aigua* (2020-21), d'aspecte abissal, realitzada amb un mòbil. També s'exposen les seves correspondències fotogràfiques amb diversos fotògrafs –Pere Formiguera, Castro Prieto, Cassio Vasconcellos, Alberto García Alix, etc.– i amb poetes en català i en castellà.

El nucli principal es pot visitar al Museu de l'Art de la Pell fins al 9 de gener, però són igualment esplèndides les mostres *Jardí d'humus* (Escola d'Art de Vic, fins al 27 de novembre) i *Lluna i ombra* (a ACVIC Centre d'Arts Contemporànies, fins al 9 de gener). També té interès la més petita, *Vinc de Vic* (Temple Romà, fins al 7 de novembre), paisatges urbans de Vic emmarcats per ombres. Laura Terré, comissària de les mostres, ha realitzat una bona feina de selecció i muntatge.

El millor de veure tot aquest

conjunt d'obres realitzades en els últims 48 anys és que la seqüència permet comprendre les claus de l'evolució fotogràfica d'Esclusa. Així, podem veure com un descobriment parcial realitzat en una sèrie permet, anys més tard, un altre desenvolupament i altres troballes en una sèrie diferent. Per exemple, la sèrie *Naus* (1983-89) significa l'exploració aprofundida i l'expressió plena d'una cosa que apareixia només insinuada de forma discreta en la sèrie *Veneza* (1979): la possibilitat d'expressar alhora i per mitjans fotogràfics el moviment i la quietud de les coses.

A *Veneza* això succeïa gràcies al moviment de l'aigua i a la nit, que exigia una llarga exposició: una gòndola apareixia quieta i nítida alhora que oscil·lant i espectacular. En *Naus* –realitzada a les antigues, fascinants i abolides rutes del port de Barcelona– Esclusa afegeix a més el moviment de la càmera i una il·luminació parcial dels vaixells que atorgava nitidesa només a certes zones de la imatge. La manera enllaçava amb el tema: naus quietes, i moviment i temps expressats. I el resultat tenia un aspecte alhora concret i abstracte, real i fantasmagòric. La solidesa dels vaixells semblava dissoldre's en el pas del temps, com els instants s'esborren en la durada.

Més tard el fotògraf va aplicar un aspecte de l'esplèndida i breu sèrie *Eclipsi* (1999-2005) a *L'om-*

MANEL ESCLUSA

**Creació, des-
trucció**

Una imatge de la
sèrie fotogràfica

Jardí d'humus
(1994-2006),

realitzada per
Manel Esclusa

**El conjunt d'obres
permet comprendre
les claus de
l'evolució fotogràfica
de l'artista**

bra del paisatge (2006-2008). Cada sèrie i imatge d'Esclusa són coherents amb el sentit general de la seva obra. Des del 1979 fins ara, aquesta ha significat una exploració dels elements essencials que componen la fotografia com a art i registre de la realitat en diferents nivells i escales (en *Scantac*, l'interior del propi cos evoca el cosmos).

Un component essencial en fotografia és l'aparició de la llum en la foscor, un fenomen que emparenta aquest art de càmera obscura també amb les revelacions de la nit. I amb la temporalitat. En fotografia se sol privilegiar la cap-

ta d'un instant. Tot i això, Esclusa ha sabut explorar i expressar una temporalitat fotogràfica més enllà de l'instant, representant la durada mitjançant el moviment, alhora que l'instant mitjançant la quietud il·luminada.

És també excel·lent la sèrie *Jardí d'humus* (1994-2006), que se centra en un altre element essencial, la pel·lícula fotogràfica en color, i aconsegueix convertir la destrucció en creació. Qui coneixi la història de la fotografia sabrà valorar la contribució del fotògraf, que és important i hauria de ser reconeguda a nivell internacional. ●